

Przedmiotowe zasady oceniania z biologii

Założenia do przedmiotowych zasad oceniania

1. Użyteczność

Ocenianie powinno być nakierowane na te wiadomości i umiejętności, których opanowanie przez ucznia pozwala osiągnąć założone cele nauczania.

2. Wspomaganie procesu uczenia się i nauczania

Ocenianie powinno motywować ucznia oraz skłaniać zarówno ucznia, jak i nauczyciela do wyciągania wniosków z dotychczasowej współpracy.

3. Wielowątkowość

Proces oceniania powinien stwarzać sytuacje, w których każdy uczeń będzie miał możliwość zademonstrowania swojej wiedzy, kreatywności i oryginalności.

4. Otwartość

Kryteria oceniania powinny być zrozumiałe i jawne, a wyniki – dostępne dla wszystkich zainteresowanych. Proces oceniania powinien być otwarty na analizę i weryfikację.

5. Pewność wnioskowania

Materiał zgromadzony w procesie oceniania powinien gwarantować pewność umiejętności ucznia.

6. Spójność wewnętrzną

Każdy składnik zasad oceniania powinien być zgodny ze standardami nauczania, standardami oceniania oraz z programem rozwoju szkoły

Rola oceniania

1. Ocenianie to wartościowanie osiągnięć poznawczych i umiejętności uczniów. Ocena ma na celu odzwierciedlenie tego, co uczeń potrafi, co sprawia mu jeszcze trudności. Taki sposób oceniania powinien pełnić funkcję, przede wszystkim, motywacyjną.
2. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych odbywa się w ramach oceniania wewnątrzszkolnego, które ma na celu:
 - a) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie;
 - b) udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
 - c) udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju;
 - d) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
 - e) dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia;

3. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

Formy i zasady bieżącego oceniania:

- 1) ocena jest jawna;
- 2) uczeń oceniany jest systematycznie;
- 3) wszystkie formy oceniania muszą zapewnić uczniowi otrzymanie informacji zwrotnej na temat wyników jego uczenia się oraz aktywizować jego rozwój, wskazując mu kierunek poprawy;
- 4) prace pisemne (kartkówki, sprawdziany, testy i inne) są do wglądu ucznia, jego rodziców lub opiekunów prawnych;
- 5) uczeń nie może być negatywnie oceniony z materiału wprowadzonego na danej lekcji;
- 6) z jednej pracy pisemnej uczeń może otrzymać tylko jedną ocenę;
- 7) oceniana jest poprawność i estetyka wykonania pracy, wkład pracy, aktywność, systematyczność, obowiązkowość;
- 8) dopuszcza się możliwość stosowania prac pisemnych z podziałem na poziomy wymagań;
- 9) uczeń może poprawić bieżącą ocenę w terminie dwóch tygodni;
- 10) wszystkie pisemne formy sprawdzania wiedzy powinny być poprawione i ocenione w ciągu 14 dni od ich napisania przez uczniów.

W szkole stosuje się kontrolę osiągnięć uczniów:

- 1) bieżącą, której celem jest systematyczne śledzenie postępów w nauce – pełni ona funkcję wspomagającą, jest pomocna uczniowi w rozpoznawaniu mocnych i słabych stron, wskazuje kierunek pracy ucznia;
- 2) śródroczną, której celem jest sprawdzenie osiągnięcia założonych celów po zakończeniu semestru;
- 3) roczną, której celem jest sprawdzenie osiągnięcia założonych celów po zakończeniu roku;
- 4) końcową (podsumowującą), której celem jest sprawdzenie osiągnięcia założonych celów po zakończeniu etapu edukacyjnego.

Kontrola osiągnięć uczniów może odbywać się w formie ustnej, pisemnej, praktycznej w zależności od specyfiki zajęć edukacyjnych.

Prace pisemne w klasie			
Forma	Zakres treści nauczania	Częstotliwość	Zasady przeprowadzania
Prace klasowe (1h lekcyjna)	jeden dział obszerny lub dwa mniejsze działy	Po zakończeniu każdego działu	<ul style="list-style-type: none"> • zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem • informacja o pracy klasowej zanotowana wcześniej w dzienniku lekcyjnym • pracę klasową poprzedza powtórzenie materiału nauczania
Sprawdzenia (do 20 min)	Zakres podany przez nauczyciela, obejmuje więcej niż trzy lekcje z danego działu	przynajmniej raz w tygodniowo jeden sprawdzian w półroczu	zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem
Kartkówka	materiał nauczania z trzech ostatnich lekcji	ustala nauczyciel	mogą być niezapowiedziane
Prace pisemne w domu			
Pisemne prace domowe	materiał nauczania z bieżącej lekcji lub przygotowanie materiału dotyczącego nowego tematu (nauczanie odwrócone)	minimum jedna praca w półroczu	zróżnicowane zadania zgodnie z realizowanym materiałem
Inne prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> • prace badawcze, obserwacje i hodowle wskazane w podstawie programowej • zadania związane z projektami edukacyjnymi – wykonywanie plakatów, prezentacji multimedialnych do bieżącego 	przynajmniej raz w półroczu	<ul style="list-style-type: none"> • zadania przeznaczone do pracy w grupach lub kierowane do uczniów szczególnie zainteresowanych biologią, chemią

	materiału		
Odpowiedzi ustne			
Ustne sprawdzenie wiadomości	materiał nauczania z trzech ostatnich lekcji	minimum jedna w półroczu	bez zapowiedzi
Pytania aktywne	lekcja bieżąca lub lekcje powtórzeniowe	częstotliwość dowolna, w zależności od predyspozycji uczniów	uczniowie sami zgłaszają się do odpowiedzi lub są wyznaczani przez nauczyciela
Referowanie pracy grupy	lekcja bieżąca lub lekcje powtórzeniowe	w zależności od metod pracy stosowanych na lekcji	należy zwrócić uwagę na to, aby w kolejnym referowaniu wspólnych prac zmieniały się osoby referujące
Praca na lekcji	bieżący materiał nauczania	co najmniej jedna lub dwie oceny w półroczu	• oceniane są aktywność, zaangażowanie, umiejętność pracy w grupie lub w parach, poprawność wykonywanych zadań

Pozostałe przedmiotowe zasady oceniania

1. Pisemne prace klasowe

Pisemne prace klasowe są obowiązkowe.

W przypadku nieobecności usprawiedliwionej uczeń musi napisać pracę klasową w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły. Jeżeli nieobecność jest nieusprawiedliwiona, uczeń przystępuje do pracy klasowej na pierwszej lekcji, na którą przyszedł. Jeżeli w ciągu dwóch tygodni uczeń nie przystąpi do pracy klasowej otrzymuje ocenę niedostateczną

Obie oceny są wpisywane do dziennika, a pod uwagę jest brana ocena wyższa.

2. Sprawdziany

Nieobecność ucznia na sprawdzianie obliguje go do pisemnego zaliczenia danej partii materiału w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły. Jeżeli w ciągu dwóch tygodni uczeń nie przystąpi do pracy klasowej otrzymuje ocenę niedostateczną

3. Kartkówki

Nieobecność ucznia na kartkówce nie obliguje go do pisemnego zaliczenia danej partii materiału. Ocen z kartkówki nie poprawia się.

4. Odpowiedzi ustne

Przy wystawianiu oceny za odpowiedź ustną nauczyciel jest zobowiązany do udzielenia uczniowi informacji zwrotnej.

5. Prace domowe

Uczeń za niewykonanie pracy domowej może trzykrotnie w roku szkolnym zamiast oceny niedostatecznej otrzymać minus, musi jednak pracę tę uzupełnić na następną lekcję. W przeciwnym razie otrzymuje ocenę niedostateczną.

Zadania związane z realizacją projektu edukacyjnego reguluje rozporządzenie o ocenianiu.

6. Praca na lekcji

Uczeń może otrzymać ocenę celującą, jeżeli:

- samodzielnie zaprojektuje i wykona doświadczenie na lekcji lub omówi doświadczenie wykonane w domu,
- aktywnie uczestniczy w lekcji z zadawaniem pytań aktywnych,
- przygotowuje materiały do lekcji odwróconej.

Skala ocen

1. Oceny bieżące i oceny klasyfikacyjne (śródroczne i roczne) ustala się w stopniach wg skali:

- 1) celujący 6
- 2) bardzo dobry 5
- 3) dobry 4
- 4) dostateczny 3
- 5) dopuszczający 2
- 6) niedostateczny 1

2. Dopuszcza się przy wystawianiu w dziennikach bieżących ocen 5, 4, 3, 2, 1 stosowanie znaku plus (+) a przy ocenach 6, 5, 4, 3, 2 znaku minus (-).

3. Na stopień **celujący** uczeń powinien:

- 1) posiadać w danej klasie pełny zakres wiedzy i umiejętności opisanych w podstawie programowej,
- 2) biegle posługiwać się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania dla danej klasy,
- 3) uczestniczyć i odnosić sukcesy w pozaszkolnych formach aktywności związanych z danymi zajęciami edukacyjnymi (konkursy przedmiotowe, zawody sportowe).

4. Na stopień *bardzo dobry* uczeń powinien:

- 1) opanować materiał programowy;
- 2) rozumieć, uogólniać i wyjaśniać pojęcia i zagadnienia bez ingerencji nauczyciela;
- 3) wykorzystywać wiadomości i umiejętności w teorii i praktyce, poprawnie posługiwać się terminologią naukową;
- 4) wykazywać systematyczność, pilność i aktywność na zajęciach lekcyjnych.

5. Na stopień *dobry* uczeń powinien:

- 1) opanować materiał programowy;
- 2) rozumieć uogólnienie, wyjaśniać pojęcia i zagadnienia przy nieznacznej pomocy nauczyciela;
- 3) inspirowany przez nauczyciela stosować wiedzę w sytuacjach teoretycznych i praktycznych;
- 4) znać i rozumieć podstawową terminologię naukową.

6. Na stopień *dostateczny* uczeń powinien:

- 1) opanować materiał programowy na poziomie najbardziej przystępnych, uniwersalnych treści;
- 2) poprawnie rozumieć podstawowe uogólnienia i wyjaśnić ważniejsze zjawiska;
- 3) stosować wiedzę w sytuacjach typowych przy pomocy nauczyciela, używać podstawowej terminologii i poprawnego słownictwa (potocznego).

7. Na stopień *dopuszczający* uczeń powinien:

- 1) opanować najłatwiejsze, nie wymagające większych modyfikacji, niezbędne do dalszego uczenia się podstawowych wiadomości i umiejętności;
- 2) stosować wiedzę w sytuacjach typowych i przy znacznej pomocy nauczyciela;
- 3) swą postawą (pilnością i poczuciem obowiązku) rokuje nadzieje na opanowanie materiału przy odpowiednim nakładzie pracy.

8. Stopień *niedostateczny* otrzymuje uczeń, który:

- 1) nie opanował żadnych wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej,
nie skorzystał z pomocy nauczyciela i szkoły, nie wykorzystał szans uzupełnienia wiedzy i umiejętności

Wymagania na poszczególne oceny szkolne:

Od ucznia wymaga się uzyskania następujących wyników na poszczególne oceny:

- 100–99% – celujący,
- 98–90% – bardzo dobry,
- 89–76% – dobry,
- 75–50% – dostateczny,
- 49–35% – dopuszczający,
- 34–0% – niedostateczny.

Waga ocen

- Praca klasowa – waga 5
- Sprawdzian - waga 4
- Kartkówka, odpowiedź ustna – waga 3
- Praca długoterminowa (projekty), prace dodatkowe – waga 2
- Praca domowa – waga 1
- Aktywność na lekcji – waga 1
- Inne formy aktywności – waga 1

Nieprzygotowanie do zajęć

Uczeń ma prawo być nieprzygotowanym do zajęć lekcyjnych tyle razy w półroczu ile jest godzin danego przedmiotu w tygodniu. Nieprzygotowanie do zajęć obejmuje brak podręcznika, zeszytu, brak pracy domowej, nieprzygotowanie do odpowiedzi ustnej oraz kartkówki niezapowiedzianej. Nieprzygotowanie uczeń zgłasza po wejściu do klasy lub podczas sprawdzania obecności przez nauczyciela.

Po usprawiedliwionej nieobecności na zajęciach uczeń ma prawo, w zależności od czasu trwania nieobecności, być nieprzygotowanym w zakresie:

- 1) w pierwszym dniu po nieobecności trwającej co najmniej tydzień nie odrobić pisemnych prac domowych, przez trzy kolejne dni nauki nadrabiać zaległości i uzupełnić materiał (wiadomości, zeszyty, itp.) – w tym czasie jest zwolniony z odpowiedzi ustnych i pisemnych form sprawdzania wiadomości;
- 2) w trakcie pierwszej lekcji zajęć edukacyjnych, które uczeń opuścił z przyczyn usprawiedliwionych, a nieobecność była krótsza niż tydzień uczeń jest zwolniony z odrobienia pisemnej pracy domowej i sprawdzania wiadomości tylko w zakresie uzasadnionym trudnościami ze zrozumieniem nowego materiału – wprowadzonego w trakcie nieobecności.

Nie wystawia się ocen za odpowiedzi ustne, nie przeprowadza się prac klasowych, sprawdzianów i kartkówek bezpośrednio po całodziennej (do godziny 18.00) lub kilkudniowej wycieczce szkolnej.

Sprawdzenie i ocenianie sumujące postępy ucznia

Podsumowaniem edukacyjnych osiągnięć ucznia w danym roku szkolnym są **ocena śródroczna** i **ocena roczna**. Nauczyciel wystawia je po uwzględnieniu wszystkich form aktywności ucznia oraz wagi ocen cząstkowych.

O przewidywanych ocenach rocznych (śródrocznych) uczniów informowany jest na zajęciach edukacyjnych i godzinie do dyspozycji wychowawcy klasy na tydzień przed radą klasyfikacyjną.

O przewidywanych ocenach rocznych (śródrocznych) rodzice informowani są poprzez wpis w dzienniku elektronicznym.

TRYB I WARUNKI UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

Tryb uzyskania wyższej niż prognozowana oceny rocznej:

- 1) na tydzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia oraz jego rodziców o prognozowanej ocenie rocznej z danego przedmiotu poprzez wpis w dzienniku elektronicznym.
- 2) uczeń może pisemnie zgłosić chęć podwyższenia oceny prognozowanej, jeżeli spełnia następujące warunki:
 - a) systematycznie uczęszcza na zajęcia lekcyjne w ciągu całego roku,
 - b) co najmniej połowa uzyskanych przez niego ocen cząstkowych jest równa ocenie, o którą się ubiega, lub od niej wyższa,
 - c) terminowo zalicza zapowiedziane klasówki i sprawdziany (z wyjątkiem zwolnień lekarskich);
- 3) rodzic ucznia spełniającego powyższe warunki może zgłosić pisemnie nauczycielowi przedmiotu chęć podwyższenia oceny prognozowanej;
- 4) Uczeń starający się o uzyskanie wyższej niż prognozowana rocznej oceny z zajęć edukacyjnych przystępuje do pisemnego sprawdzianu obejmującego materiał edukacyjny realizowany w trakcie roku szkolnego w danej klasie;
- 5) uzyskana ocena nie może być niższa od ustalonej wcześniej oceny i może być wyższa o jeden stopień niż prognozowana ocena roczna.
- 6) próbę uzyskania oceny wyższej niż prognozowana przeprowadza się nie później niż w dniu poprzedzającym dzień wystawiania rocznych ocen z danego przedmiotu
- 7) najpóźniej na 1 dzień przed posiedzeniem rady pedagogicznej dotyczącym klasyfikacji rocznej nauczyciel przedmiotu wystawia ocenę roczną z danego przedmiotu.